

Vetőmag

XVIII. évfolyam, 2011. 1. szám

A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Termék tanács folyóirata

A tartalomból

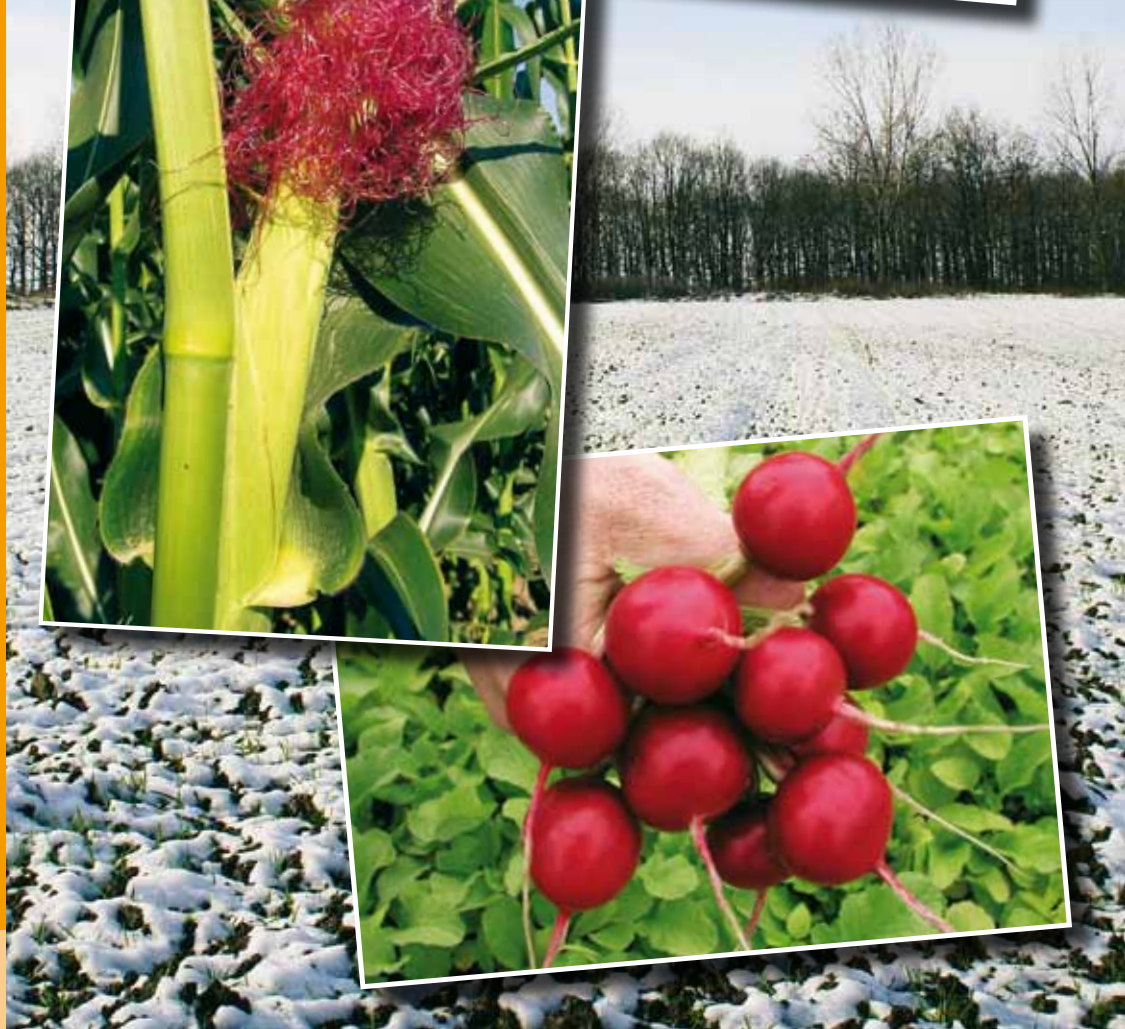
Szorosabbra fűzni
a tagsággal a kapcsolatot 2

Tájékoztató az MgSzH
átszervezéséről 4

VSZT állásfoglalás az illegális
zöldség vetőmag-
és szaporítóanyagok
forgalmazásáról
és felhasználásáról 5

GOSZ-VSZT
kukorica posztregisztrációs
kísérletek 2010 7

Az RAGT egy dinamikus
fejlődő cég 10

Szorosabbra fűzni a tagsággal a kapcsolatot

A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Termékatanács (VSZT) 1993-ban alakult meg. A Termékatanács fő feladatai közé tartozik – többek között – az ágazattal kapcsolatos javaslatok kidolgozása, információk szerzése, feldolgozása és ismertetése, valamint törvényben rögzített jogainak gyakorlása, kötelezettségeinek betartása, betartatása. A VSZT feladata továbbá: a növénynemesítők, vetőmag-szaporítók, -feldolgozók és -forgalmazók termelési és piaci magatartásának országos szintű összehangolása, részvétele az államigazgatási szervek munkájában, döntés előkészítésekben, véleményezésben. S hogy milyen évet zárt 2010-ben a szervezet, arról Takács Géza (TG) elnökkel és dr. Ruthner Szabolcs (RSZ) ügyvezető igazgatóval beszélgettünk.

TG: – Ha leginkább jellemezni kellene a 2010-es esztendő, akkor azt mondanám, hogy érdekes időszakon vagyunk túl. Az időjárás anomáliái mindenki előtt ismertek, így nem kell külön hangsúlyoznom, hogy a vetőmagszakma is alaposan megsínylette az ár- és belvíz, a fagy, az aszály okozta károk hatásait. A szántóföldeken igen sok problémánk adódott, s ebből következően a vetőmag feldolgozása során is, de a szakma erejét, szakértelmét és hozzáállását minősíti, hogy érdemben nem volt a piacon probléma. Nyugodtan mondhatom, hogy a szakma a csúcson van, és gondoskodik arról, hogy mind idehaza, mind a külföldön megfelelő minőségű vetőmag álljon a felhasználók rendelkezésére. Tavaly, a választások után nagyleptékű változások következtek be a politikai, szakirányítási szervezetekben, amelyekhez alkalmazkodnunk kellett. De azt is gondoljuk, hogy ezekben a folyamatokban kezdeményező szerepet is vállalhatunk: tettünk lépéseket, de még korántsem zárultak le az események. A fajtaminősítés, fajtaregisztráció végzése során nagy eredménynek tartjuk, hogy – több éves, alapos előkészítő munka után – a kukorica fajtavizsgálatai megtörténtek, és új érecsoportot sikerült meghirdetni. Az ún. szuper-korai érecsoportú hibridek (FAO 170-től FAO 240-ig) első éves eredményes vizsgálatán túl vagyunk. E projektben a Szövetség igen komoly munkát végzett, s úgy néz ki, hogy a hibridek elismerésre méltóak, ami azért fontos, mert ezek a hibridek jó választ adhatnak az időjárás kihívásaira.

Dr. Ruthner Szabolcs ügyvezető igazgató

RSZ: – Elnök úr mondandóját kiegészítve elmondhatom, hogy az újságunk hasábjain, rendezvényeinken, és elektronikus hírlevelünkben rendszeresen számot adunk a Szövetségben végzett széles körű munkáról, ezért nem kívánok részletekbe bocsátkozni. Az új államigazgatási felállás valóban nagy kihívás a számunkra, hiszen nehéz megtalálni azokat a kapcsolódási pontokat, ahol a vetőmagágazat érdekeit érvényesíteni tudjuk. Úgy gondolom, hogy – közösen az Elnökséggel – sikerült felépíteni a kiemelt intézményekkel egy olyan partneri kapcsolatot, ami lehetővé teszi a vetőmagágazat érdekeinek a megjelenítését. De, hogy milyen eredményesek lesznek ezek a problé-

Takács Géza elnök

mafelvetések, azt az elkövetkezendő időszakban tudjuk csak lemérni.

Elnök úr úgy fogalmazott, hogy a szakma csúcson van. Ezzel egyet is érthetünk, de vajon a felhasználás is topon van-e az országban?

TG: – A szakma valós szakmai oldaláról beszéltem, hiszen nem mindegy, hogy rendelkezésre áll-e az, ami szükséges. S ez az érem egyik oldala. A másik oldal a felhasználóké, vagyis az, hogy a felhasználói igények milyen irányban változnak. Bizony a körülmények nem kedveztek a szakmának, mivel – például a kalászos gabonáknál – a felújítás aránya romlott. Ez nagyon nagy szívfájdalma a szakmának, mert látjuk, hogy

ennek komoly következményei lesznek. Büntetlenül ezt a folyamatot nem lehet tovább hagyni, s előbb-utóbb a végtermékek minőségénél köszönnek vissza a hiányosságok. Az élelmiszer-biztonság is előírja az alapanyagok minőségének biztosítását, s különösen nem mindegy, hogy az ország kenyérének milyen a mi-

zalmi termék: ha egyszer hamis, rossz vetőmagot vettem, akkor azt az évet tönkre tehetem. Ezt az üzenetet próbáljuk megjeleníteni abban is, hogy a vetőmag ár-érték aránya elfogadható. Ha jó minőségű vetőmagot vetek, akkor a termés mennyisége és minősége is meghozza az árát. S ez az, amit a gaz-

zési munka színvonala ne csökkenjen, s a megszokott hatósági szolgáltatások továbbra is rendelkezésre álljanak a tagság számára.

TG: – Az ellenőrző munkának két szegmense van. Az egyik a fajtaelismerés (a fajtaregisztráció), a másik a vetőmag minősítése. Egy ország sem mondhat le arról, hogy a saját országára vonatkozóan ne vizsgálja meg a fajtákat, hibrideket, amit majd természetien fognak. A hatóságoknak komoly szerepük van abban, hogy az országba ne kerüljenek be olyan hibridek, fajták, amelyek termesztése nem alkalmas az adott éghajlatra, s hogy ne kerüljenek be nem vizsgált alapanyagok. Ezt az ellenőrzést egy független, állami szervezetnek kell végeznie. A vetőmag-minősítés esetében egyértelműen a piacra jutás esélyeiről, alapfeltételeiről beszélünk. Az állami vetőmag-minősítési rendszert a szakma finanszírozza, s ezzel nincs is semmi gond. Ugyanakkor a rendszer nem sérülhet, csonkulhat, mert azzal az exporttevékenységgel is veszélybe kerülhet.

A küldöttközgyűlés kitűnő lehetőség a találkozásra

nősége. A kérdés megválaszolását a vetőmagnál és a felújítási aránynál kell kezdeni, s mi úgy látjuk, hogy a felújítási arányokon feltétlenül változtatni szükséges, melynek érdekében a Szövetség minden eszközt felhasznál, s minden fórumon ennek hangot is ad. Már csak azért is, mert ez az alap, s e nélkül nehéz lesz továbblépni, nemcsak a szakmának, de az országnak is.

RSZ: – Sajnos azt láthatjuk, hogy nincsen olyan javaslat ezen a téren, amely minden szinten biztosítaná a megoldást. Csodák nincsenek, de a kis lépéseknek is örülnünk kell, mert ezek is – összességében – hozhatnak előrehaladást. Az államigazgatással, termelői szervezetekkel összefogva érhetünk el eredményt.

Beszéljünk az új évről. Hogyan, milyen tervekkel indulnak neki az elkövetkező időszaknak?

TG: – A feladatokat minden évben pontosan megfogalmazzuk, s ezek végrehajtásáról a küldöttközgyűléseken számot is adunk. Egy érdekképviseleti munkában mindig vannak sikeresen elvégzett feladatok, de vannak, amelyek végrehajtásához nem elegendő egy év, vagyis folyamatban lévő ügyek, és természetesen akadnak olyanok is, amelyekről le kell mondanunk. Ez utóbbiakat fájljuk a legjobban. Az áthúzódó ügyek egyik területe a már szóba került kalászos gabona felújítási arány, a másik a vetőmag-hamisítás. A vetőmag bi-

dának figyelembe kell vennie, mert ha lesz egy értéktelen éve, akkor bizony könnyen nehéz helyzetbe kerülhet. A mi szakmánk pedig, biztosítja a jó minőségű alapanyagot, ami meghatározza a termés minőségét.

RSZ: – Az előző években a szántóföldi növényeknél jelentkezett ez a probléma, de egyre inkább jellemző az illegális szaporítás a zöldség vetőmagoknál is. Ezért a zöldség szekciónkban lévő cégek állásfoglalást fogalmaztak meg arról, hogy milyen magatartással legyenek jelen a piacon, másrészt tájékoztatták a termelőket az illegális vetőmag-felhasználás veszélyeiről. Reméljük, hogy ez a kampány sikeres lesz.

TG: – Fontosnak tartjuk kommunikációink fejlesztését, s nem véletlen, hogy tavaly nagy hangsúlyt helyeztünk a tagokkal való kapcsolattartás mélyítésére. A Szövetségnek szüksége van a tagság véleményére, és sokkal jobban szeretne az Elnökség a tagok véleményeire, tapasztalataira támaszkodni. Ezt a munkát tovább folytatjuk az idén is, és sokkal több tag véleményét szeretnénk figyelembe venni, mint az elmúlt években. A Szövetség munkája akkor eredményes, ha minél szélesebb bázison nyugszik a véleményalkotás.

Miképpen próbálják befolyásolni a hatósági munka alakulását?

RSZ: – Ez azért nehéz kérdés, mert a válaszadás nem rajtunk múlik. A Szövetség azért lobbizik, hogy az ellenőr-

Milyen jogalkotási feladatok várnak a Szövetségre?

TG: – A vetőmag törvénnyel nincs bajunk, az rendben van. De mindig adódnak olyan részterületek, ahol a jogi szabályozásokon változtatni szükséges. Jelenleg is hat olyan javaslatunk van, amelyet a Vidékfejlesztési Minisztérium illetékeseinek beadtunk. A Szövetség minden esetben válaszol a törvényalkotók felkéréseire, s az új jogszabálytervezeteket időben véleményezzük.

RSZ: – Az Európai Unió tagállamaként Magyarországon is érvényesül az egységes vetőmagpiaci szabályozás, s a legtöbb rendelkezést uniós szinten hozzák. Az Európai Unióban megindult egy jogalkotási folyamat, amelyet az Európai Vetőmag Szövetségen (ESA) keresztül kísérünk figyelemmel, illetve rajtuk keresztül van módunk a hazai ágazat érdekeit érvényesíteni. Mi tehát így kapcsolódunk az európai jogalkotási folyamathoz.

Tartjuk-e Európában a vetőmag nagyhatalmi pozíciókat?

RSZ: – Régebben nyilvánvalóan nagyobb súllyal voltunk jelen az európai vetőmagpiacon, mint manapság. Az utóbbi időben eléggé átértékelődött a hazai vetőmagszektor pozíciója, de a mi véleményünkre azért továbbra is kíváncsiak Európában.

H. Gy.

Tájékoztatás az MgSzH átszervezéséről

A 2003. évi LII. Törvény a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról, és a végrehajtására kiadott miniszteri rendeletek változatlanul a növénytermesztési hatósági feladatok körébe tartoznak.

A végrehajtás intézményi kereteiről az alábbiak rendelkeznek:

327/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalról

5. § Az MgSzH-t – ha kormányrendelet eltérően nem rendelkezik – a Kormány a) növénytermesztési hatóságként, ... jelöli ki.

6. § (1) A növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 2003. évi LII. törvény (a továbbiakban: vetőmagtörvény) 2. §-ának 9. és 25. pontjában, 7. §-ának (1) és (5) bekezdésében, 8. §-ában, 9. §-ának (1) és (2) bekezdésében, 10. §-ának (2) és (3) bekezdésében, 11. §-ának (1) bekezdésében, 12. §-ának (1)-(4) bekezdésében, 14. §-ának (1) és (3) bekezdésében, 15. §-ának (2) bekezdésében, 18. §-ának (3)-(4) bekezdésében, 19. §-ának (1) és (2) bekezdésében, 20. §-ának (1) és (3) bekezdésében, 23. §-a (1) bekezdésének a)-g) pontjában, h) pontjában a prebázis és bázis kategóriájú szőlő- és gyümölcs, valamint a szuperelit és elit fokozatú erdészeti és fás szárú energetikai szaporítóanyagok, a szuperelit szaporítási fokú vetőmag és a törzsültetvények vonatkozásában, i) pontjának ia)-if) alpontjában, j)-l) pontjában, 23. §-ának (3) és (4) bekezdésében, 24. §-ának b) pontjában, 26. §-a (2) bekezdésének a)-d) pontjában, 27. §-ában, valamint 28. §-ának (1) és (3) bekezdésében foglaltak tekintetében a Kormány növénytermesztési hatóságként az MgSzH-t jelöli ki.

(2) Az MgSzH a vetőmagtörvény szerinti feladatok ellátása érdekében fajtakísérleti állomásokat, illetve fajtakitermesztő állomást működtet.

(3) A vetőmagvak és vegetatív szaporítóanyagok gentechológiai eredetének vizsgálata, hatósági ellenőrzése tekintetében eljáró hatóságként a Kormány az MgSzH-t jelöli ki.

Valamint a

328/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet a fővárosi és megyei kormányhivatalok mezőgazdasági szakigazgatási szerveinek kijelöléséről

16. § (1) A növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 2003. évi LII. törvény (a továbbiakban: vetőmagtörvény) 18. §-ának (4) bekezdésében, 20. §-ának (1) bekezdésében, 23. §-a (1) bekezdésének h) pontjában említett szaporítóanyagok vonatkozásában – a prebázis és bázis kategóriájú szőlő- és gyümölcs, valamint a szuperelit és elit fokozatú erdészeti és fás szárú energetikai szaporítóanyagok, továbbá a szuperelit szaporítási fokú vetőmag kivételével –, 23. §-a (1) bekezdésének k)-l) pontjában, 23. §-ának (3) és (4) bekezdésében, 26. §-a (2) bekezdésének c) pontjában, 27. §-ában, valamint 28. §-ának (1) és (3) bekezdésében foglaltak tekintetében a Kor-

mány növénytermesztési hatóságként a megyei kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatóságát jelöli ki.

A területi illetékességet a

351/2010. (XII. 30.) Korm. rendelet Az egyes kormányrendeleteknek a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával összefüggő módosításáról

A fővárosi és megyei kormányhivatalok mezőgazdasági szakigazgatási szerveinek kijelöléséről szóló 328/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet módosítása

295. § A fővárosi és megyei kormányhivatalok mezőgazdasági szakigazgatási szerveinek kijelöléséről szóló 328/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet 16. §-a a következő (3)-(5) bekezdésekkel kiegészülve lép hatályba:

„(3) A vetőmagtörvényben foglalt, a megyei kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága hatáskörébe tartozó, vetőmagokat érintő feladatokat

a) a Baranya Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága Baranya, Somogy és Tolna megyére,

b) a Békés Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyére,

c) a Fejér Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága a fővárosra, Fejér és Veszprém megyére, valamint Pest megye Dunától nyugatra eső részére,

d) a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom megyére,

e) Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyére,

f) a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága Heves, Jász-Nagykun-Szolnok és Nógrád megyére, valamint Pest megye Dunától keletre eső részére,

g) a Vas Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága Vas és Zala megyére

kiterjedő illetékességgel látja el szabályozza.

Területi szinten a feladatok gyakorlati lebonyolításának megszervezésére a megyei kormányhivatal illetékes, ez a Növény és Talajvédelmi Igazgatóságának keretében működő Vetőmag és Szaporítóanyag Felügyeleti Osztályokon keresztül történik.

A szakmai jogszabályok nem változtak, és mint a fentiekből látszik, nem változott a területi illetékesség sem. A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács tagjai vetőmag-szaporítási, fémzáróási és forgalmazással kapcsolatos kérdésekben a már korábban is működő, azonos telephelyen maradt, Vetőmag és Szaporítóanyag Felügyeleti Osztályokhoz fordulhatnak. A központi feladatokat érintő kérdésekben [327/2010. (XII. 27.)] változatlanul az MgSzH Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatósága illetékes.

A termékpálya azon ügyfelei, akik a növényfajta elismerésben bejelentőként érdekeltek, továbbra is MgSzH Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóságával állnak kapcsolatban, mely Igazgatóság ismét egységes rendszerben irányítja a növényfajta-kísérleti hálózatot [327/2010. (XII. 27.) 6. § (2)].

Ertseyne Dr. Peregi Katalin
igazgató

VSZT állásfoglalás az illegális zöldség vetőmag- és szaporítóanyagok forgalmazásáról és felhasználásáról

Egy új növényfajta létrehozása mögött a nemesítők több éves anyagi és szellemi ráfordítást igénylő alkotómunkája húzódik meg. A nemesítés előrehaladásának eredményeiből közvetlenül és elsősorban a termelők részesednek. Az új fajták szükségességét emellett a feldolgozóipar is igényli az egyre jobb minőségű és egyre speciálisabb alapanyag szükségletével. A növény-nemesítés egyre nagyobb költségeit kizárólag a minősített, jogtisztá vetőmagforgalom hivatott fedezni. A versenyképesség és az innováció fenntartása érdekében rendkívül fontos a nemesítési anyagok, fajták védelme.

Az utóbbi években Magyarországon is egyre gyakrabban fordul elő, hogy a termelők illegális szaporítóanyagokat folytatnak (illegális hajtászcúcs szaporítás, F2 szaporítások). Ezt az állásfoglalást azért jelenteti meg a VSZT, mert a vetőmagos cégek szükségét érzik annak, hogy felhívják az ilyen tevékenységet folytató termelők, szaporítóanyag előállítók figyelmét arra, hogy cselekedetük illegális és szankcionálható.

A fenti megállapítások különösen akkor igazak, ha az illegálisan szaporított fajta növényfajta-oltalomban részesített. Mind a nemzeti, mind a közösségi növényfajta-oltalom esetében az oltalom jogosultjának a hozzájárulása szükséges az oltalom alatt álló növényfajta szaporítóanyagának:

- előállításához, vagy újbóli előállításához (továbbszaporításához),
- szaporítás céljára való előkészítéséhez,
- értékesítésre való felkínáláshoz,
- értékesítéséhez, vagy egyéb forgalmazásához,
- exportálásához és importálásához, valamint
- a felsorolt bármelyik cselekmény céljából való raktáron tartásához.

Ha a jogosultnak nem volt lehetősége az oltalomból eredő jogait a szaporítóanyag esetében érvényesíteni, akkor ezeket a rendelkezéseket alkalmazni kell a terményre, és esetlegesen a termékre is, ha a fajtát hozzájárulás nélkül használták fel.

A szellemi tulajdonjogi aggályok mellett az illegális vetőmaghasználat további minőségi és növény-egészségügyi problémákat is felvet. A vetőmagtermesztés szigorú előírások betartásával, folyamatos kontroll mellett történik. A gondos termesztés és a szigorú ellenőrzés eredményeképpen csak csíráképes, egészséges, betegségekkel mentes alapanyagból lehet vetőmag. Az ellenőrizetlen vetőmag elvetése azt a kockázatot hordozza magában, hogy az ismeretlen mag fertőzött lehet, és a beteg mag csíráképtelen vagy abnormális csírázású, így eleve ki sem kel, ha pedig mégis, akkor a fertőzés továbbterjedését okozva, akár a teljes állományt is megfertőzheti.

A hazai zöldség vetőmag- és szaporítóanyag forgalmazással foglalkozó cégek az állásfoglalás megfogalmazásával és az ebben foglaltak betartásával csatlakoznak a nemzetközi szinten évek óta sikeresen zajló illegális szaporítók elleni küzdelemhez.

A zöldség vetőmag- és szaporítóanyag előállításával foglalkozó cégek elkötelezik magukat az alábbiak mellett:

- A szabadelvírágzású fajtákat, szülői vonalakat és F1 hibrideket növényfajta-oltalomban részesítik, ahol szükséges és gyakorlatilag lehetséges.
- A vetőmagos cégek folyamatosan tájékoztatják és képzik dolgozóikat annak érdekében, hogy a szellemi tulajdonjogokat, a vonatkozó jogszabályokat és a jelen állásfoglalást figyelembe vegyék, azokat alkalmazzák és betartassák a termelőkkel.
- A szellemi tulajdonjogok tiszteletben tartását kikényszerítik, illetve azok megsértése esetén a megfelelő jogi lépéseket megteszik.

Az állásfoglaláshoz az alábbi cégek csatlakoztak: *Alfa Lucullus Kft., Cibakert Mag Kft., Civicus-Seed Kft., Farmer Kft., Kesjár Flora Kft., KITE Zrt., Kulcsár Vetőmag Kft., Mg. Falker-GBBR Bt., Monsanto Hungaria Kft., Nunhems Hungary Kft., Orosco Kft., Pannon Flóra Kft., Rijk Zwaan Kft., Rit-Sat Kft., Seedplus Kft., Syngenta Seeds Kft., Veritas-Agro Kft., Waveren Kft., ZFW Hortiservice Kft., ZKI Zrt.*

GOSZ-VSZT kukorica poszt-regisztrációs kísérletek 2010

Immáron negyedszer készült el a Gabonatermesztők Országos Szövetsége (GOSZ) és a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács (VSZT) által szervezett kukorica posztregisztrációs fajtakísérletek eredményét tartalmazó kiadvány.

A rendszer működtetésének célja továbbra is ugyanaz: az objektív eredmények birtokában a felhasználók kipróbált, megfelelő mennyiség és ismert minőség elérésére képes növényfajták közül választhassanak.

A kísérleteket a fenti szervezetek megbízása alapján az MgSzH Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóság Szántóföldi Növények Fajtakísérleti Osztálya végezte és értékelte.

A kísérletek szakmai felügyeletét a Fajtakísérleti Innovációs Tanács (FIT) biztosítja. A testület kilenc tagból áll, a tagokat az alapító társadalmi szervezetek delegálják három évre.

A hibrideket, a vetést megelőzően közjegyző jelenlétében kódoltuk. Ezzel a lépéssel a kísérlet kivitelezői és értékelői teljes mértékben függetleníteni tudták magukat minden olyan körülménytől, amely akaratlanul is befolyásolhatta volna őket munkájukban.

A fentiek alapján világosan látható, hogy a kísérleti rendszer kivitelezésének szakmaisága és pártatlansága vitán felül áll.

A fajták kiválasztásának rendszere

2010-ben a FAO 200, 300, 400 éréscsoportba tartozó 43 hibridet vizsgáltunk. A termesztésben kis hányadot képviselő silókukorica, valamint a késői szemeskukorica (FAO 500<) csoportok nem kerültek be a kísérletbe.

A fajtakiválasztás egyik alappillére volt, hogy a 2010-ben újonnan regisztrált, a piacon még bizonyítani nem tudó hibrideknek is megteremtettük az esélyt a versenyben való részvételre azáltal, hogy az állami elismerés után közvetlenül beemeltük őket a kísérletbe.

A fennmaradó fajtaszámot az előző évek GOSZ-VSZT posztregisztrációs kísérleteiben legjobban szereplő hibridekkel töltöttük fel.

Mindezek után lehetőséget biztosítottunk a nemesítő házaknak, hogy az adott fajtaszám keretükön belül, lecserélhessék azokat a fajtaikat, melyekről úgy ítélték meg, hogy ennél jobb genetikai potenciállal rendelkezőt tudnak versenyeztetni.

Ebben az évben először a nemesítő házak olyan hibridekre is cserélhettek, melyek hazai elismerésben nem részesültek, de az EU listán szerepelnek. Az EU listás csere a szereplő hibridek maximum 30%-át érintette. A megfelelő hazai vizsgálat híján ezeket a hibrideket az EU listán szereplő FAO szám alapján hely-

lyeztük el a három vizsgált éréscsoport valamelyikében. A FAO szám pontosabb meghatározása érdekében a jövő évtől elővizsgálatban kell szerepelniük ezeknek a hibrideknek.

A fent leírtak alapján minden okunk megvan azt feltételezni, hogy a hazai kukoricatermesztést nagymértékben segítő, erős, és jó terméseredményt produkáló fajtasort sikerült összeállítanunk a 2010-es esztendőre. Várakozásainkat a magas kísérleti átlagok egyértelműen igazolták.

A kísérleti helyszínek

A meghatározott 13 kísérleti helyhez a lehetőségeink szerinti legjobb területi elosztást dolgoztuk ki. Így volt kísérlet a nagy kukoricatermő vidékeken, valamint reprezentálva volt a Dél-Alföld is.

Bábolna*	Eszterágpuszta	Kompolt*
Szombathely*	Jánoshalma	Debrecen
Kaposvár	Mezőhegyes*	Gyulatanya
Iregszemcse	Székkutas	
Tordas	Jászboldogháza	

*a kísérlet nem került kiértékelésre

A metodika alapja az érvényes Fajtavizsgálati Módszertan, amelyet 2006. március 14-én az Országos Fajtaminősítő Bizottság fogadott el.

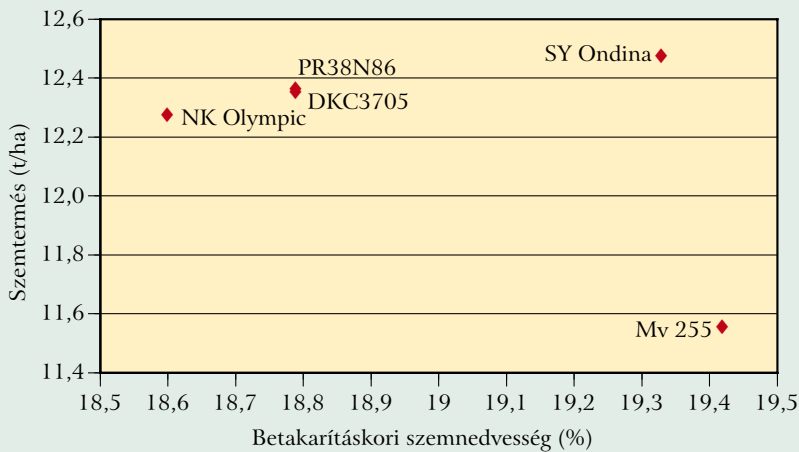
Fő eltérési pontok értelemszerűen az előzőekben említett fajtakiválasztásban, valamint a vizsgálati helyek számában, azok területi elhelyezkedésében mutatkoznak meg. Mindkét szempontnál vezérelv volt a termelői érdekek maximális figyelembevétele.

Kísérleti metodika

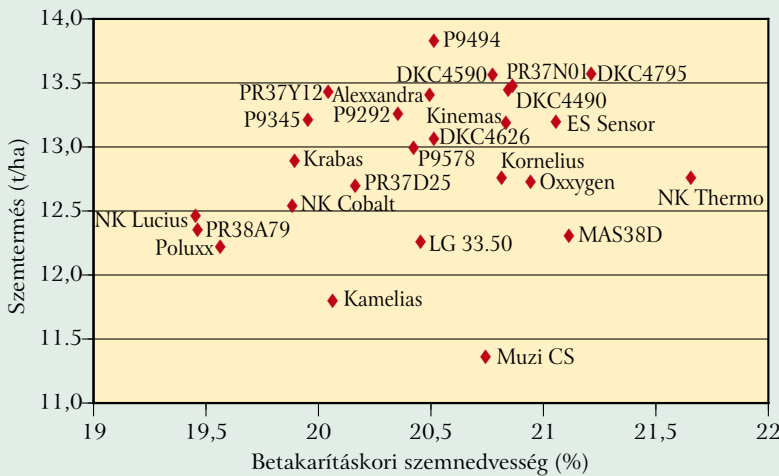
A minősített sor vizsgálati metodikájában mindenképpen említésre méltó, hogy idén a 13 helyből 4 helyen (Eszterágpuszta, Kaposvár, Székkutas,

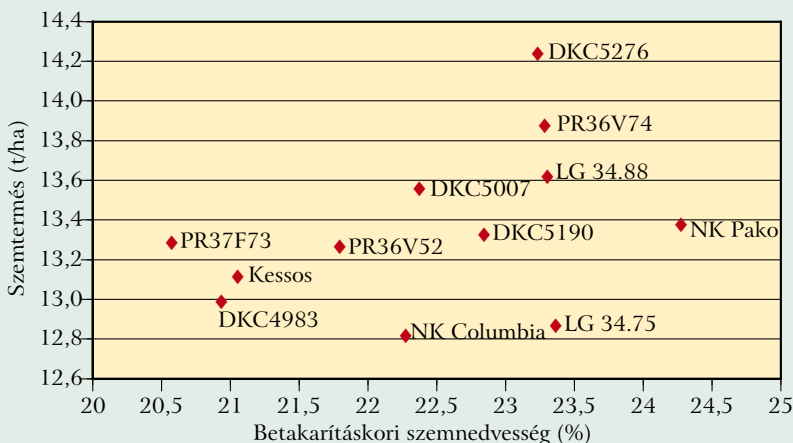
GOSZ-VSZT Posztregisztrációs Fajtakísérlet, 2010
Szemeskukorica (FAO 240–299)

GOSZ-VSZT Posztregisztrációs Fajtakísérlet, 2010
Szemeskukorica (FAO 300–399)

GOSZ-VSZT Posztregisztrációs Fajtakísérlet, 2010
Szemeskukorica (FAO 400–499)

Debrecen) volt vízleadás mérési sorozat, mellyel a termésmennyiség mellett a másik nagyon fontos tulajdonság, a tenyésztő is ellenőrizhetővé, valamint az egyes fajták vízleadási dinamikusa is jobban megismerhetővé válik a termelők számára.

A 13 beállított kísérleti helyből 9 került kiértékelésre szemertermés, betakarításkori szemnedvesség és kezdeti fejlődési erély tekintetében, 8 helyen lett megállapítva szárhiba % és nővirágzás ideje, továbbá kórtani szempontból 8 helyen történt csőpe-nész és 5 helyen tőkorrhadás felvételezés. A rendkívül csapadékos év a kísérleti parcellákon is óriási problémákat okozott. A kizárásra az egyes helyeken az alábbi okok miatt került sor:

Mezőhegyes – jégverés okozta megsemmisülés;

Kompolt – jégkár és víznyomás okozta homogenitási probléma, tőhiány;

Szombathely – homogenitási probléma;

Bábolna – I. és IV. ismétlés víznyomása következtében a növényállomány fejletlensége, mely az eredmények torzulását okozta volna.

A teljes kiadvány és a korábbi kiadványok elérhetők a VSZT és a GOSZ honlapján www.vsz.hu, www.gabonatermesztek.hu

Beszámoló a VSZT eseményeiről

Ülésezett a VSZT Elnöksége

Az Elnökség legutóbbi ülését 2010. november 30-án tartotta. A napirendi pontok között az alábbi kiemelt témák kerültek megvitatásra.

Stratégiai együttműködés az Agro Napló szakfolyóirattal

Az elmúlt időszak is bizonyítja, hogy a gabonapiac szereplői csak összehangoltan, közös érdekek mentén evezve érhetnek el sikereket.

Az Agro Napló olvasóközönségét főként szántóföldi növénytermesztők alkotják, akik próbálnak a piacon érvényesülni, ehhez azonban a gazdálkodási ismeretek fejlesztésén túl, a gabonatermesztés piacát érintő közérdekű információk megszerzése is nélkülözhetetlen.

Ebből kifolyólag, illetve az adott piac érdekvédelmi szervezeteinek munkájának segítése céljából, az Agro Napló 2011-ben egy külön rovatot hoz létre „Gabonapiac” címmel, mely a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács, a Gabonatermesztők Országos Szövetsége és a Magyar Gabonafeldolgozók, Takarmánygyártók és Kereskedők Szövetsége közreműködésével egységbe tömöríti a piacot érintő információkat.

Az Agro Napló e rovatban a három szövetség által havi rendszerességgel elküldött aktuális rövid híryananyagokat és információkat tesz közzé. (2011/1. szám januárban már megjelent)

Jelölt választás választott bírói tisztségre

A Magyar Agrárkamara mellett működő Választott Bírószágba a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács három személyt delegált:

Dr. Balikó Sándor (szántóföldi növények szakértő), *Dr. Kator Zoltán* (jogász), *Szűjjártó Antal* (zöldélelmiszer szakértő).

Szűjjártó Antal kolléga sajnálatosan bekövetkezett halálával gondoskodni kellett arról, hogy a zöldség vetőmag szakma megfelelően legyen reprezentálva a testületben. A Zöldség Szekció elölterjesztése alapján az Elnökség Ritter József urat delegálta a Választott Bírószágba.

Az Európai Vetőmagminősítő Hatóságok Szövetségének (ESCAA) budapesti ülése

Az MgSzH Növénytermesztési és Kertészeti Igazgatóságról felkérés érkezett a

VSZT felé, hogy a szervezet támogassa az ESCAA budapesti ülésének megszervezését. A hozzájárulás részben anyagi természetű lenne, elsősorban valamelyik díszvacsora költségeinek fedezésében számítanak a szövetségre. Ezen kívül a hazai vetőmagszektorról szóló szakmai előadás megtartására is felkérték a VSZT-t. Az elnökség egyhangúan az esemény támogatása mellett foglalt állást.

A színes tasakos vetőmagok népszerűsítését célzó alap létrehozása

A színes tasakos vetőmagvakat forgalmazó cégek úgy döntöttek, hogy létrehoznak egy népszerűsítő alapot, melynek összegét a mérleg szerinti árbevétel alapján (az árbevétel 2%-a) arányosan adják össze. Terveik szerint ezt az összeget a VSZT kezeltetés alá helyeznék egy elkülönített számlán, hogy jól követhető, és az eredeti felhasználási célokra fordítható legyen. A következő elnökségi ülésre előkészítésre kerülnek az alszámla kialakításának és kezelésének részletes szabályai, melyet az Elnökség részletesen megvitat.

A Kukorica és Ipari növények Szekció Bizottság együtt ülésezett

A Kukorica és Ipari növények Szekció Bizottsága az érintett fajtatulajdonosokkal kibővített ülést tartott 2010. december 10-én Martonvásáron. Azért merült

fel a két szekció bizottság összevont ülésének ötlete, mert nagyon sok olyan téma van, ami mindkét szekció tagjait érinti, ezeket az ügyeket hasznos közösen is megtárgyalni. Az elképzelés az, hogy ezentúl rendszeresen, évente legalább két alkalommal kerüljön sor ilyen összevont ülésre.

Vetőmaghamisítás elleni kampány értékelése

A kampány valódi sikertörténet, melynek eredményei konkrét összegekben is lemérhetők. A cégek korábban főleg külön próbálkoztak a hamisítás elleni fellépéssel, a mostani kampányban viszont összefogtak, és ennek meg is lett az eredménye. A piacon is érezhető a kampány hatása, visszaszorult a fekete vetőmag mennyisége. A kampányt ebben az évben is folytatni kell, mert már érkeztek információk, hogy számítani lehet hamis zsákok megjelenésére. Az idén a kampány kommunikációjának nagy részét szórólapp segítségével, közvetlenül a termelőkhez szeretnénk eljuttatni. A termelőkkel való közvetlen kapcsolatot az idén is a Falugazdász Hálózatot keresztül fogjuk kialakítani.

A fajtatulajdonosi adatszolgáltatás rendjének kidolgozása

A hibrid vetőmagpiac, a hazánkban értékesített vetőmag mennyiségének legpontosabb felmérése elsősorban a fajtatulajdonosok által szolgáltatott adatokból lenne lehetséges. Minden piaci szereplő számára egyre égetőbb kérdés a fekete vetőmaghasználat és a környező országokból behozott vetőmag mennyiségének pontos ismerete. Annak ellenére, hogy egy jelentős fajtatulajdonos továbbra sem hajlandó adatot szolgáltatni, jelenlévők többsége szerint el kell kezdeni a munkát. Az adatközlés anonim módon, kizárólag fajonként az összesített mennyiségek nyilvánosságra hozásával történne. Az adatszolgáltatás időpontja napraforgó és kukorica esetében július 30. környéke, repce esetében pedig egy novemberi időpont.

00 repce fajták GLS tartalmának csökkentése 18 mikromolra

A FEDIOL, az európai növényolaj feldolgozók szervezetének minden tagja a 2011-es betakarítástól megköveteli a beszállítóitól, hogy kizárólag olyan 00 repcefajtákat termesszenek, melyek glükoszínolát tartalma nem haladja meg a 18 $\mu\text{mol/g}$ értéket (91% szárazanyag tartalomra számolva). Magyarországon a jelenleg érvényben lévő fajta-elismerési metodika 25 $\mu\text{mol/g}$ értéket ír elő maximális értéknek. Az EU Bizottság már megtette a szükséges szabálmódosítást a fajtaelismerés területén. Jelenleg a szükséges metodika és méréstechnika

harmonizációja folyik. A jelenlévők véleménye szerint a határérték csökkentés a jelenlegi nemesítési anyagoknál, új fajtáknál nem okoz gondot.

Vetőmagcsávázás

2010 májusában az Európai Bizottság elfogadott egy direktívát (2010/21/EU), mely a tagországokat felszólítja, hogy alkalmazzák azt a szabályozást, mely négy inszekticid csávázószer (klotianidin, tiametoxám, fipronil, imidaklorpid) és az ezekkel csávázott vetőmag használatát speciális feltételekhez köti. 2010. június 1-jén a VSZT ülést szervezett az érintett cégek részvételével, ahol sikerült rögzíteni azokat a sarokpontokat, melyeket a hazai rendelet kialakításakor képviselni kell.

A Szövetség egyeztetett a hatóság képviselőivel, akik később az IKR vetőmagüzemében is látogatást tettek annak érdekében, hogy minél jobb rálátásuk legyen a csávázás folyamatának gyakorlati részére. A hatóság alapos tájékoztatása meghozta gyümölcsét, hiszen a rendeletmódosítás az EU irányelvekben

foglalt korlátozásoknál szigorúbb előírást nem tartalmaz. A tervezet két olyan konkrét intézkedést fogantatosított, amely ellenőrizhető:

- A vetőmag csávázását kizárólag speciális vetőmagkezelő létesítményekben lehet végezni.
- A kezelt vetőmag címkéjén fel kell tüntetni, hogy a vetőmagot az adott inszekticiddel kezelték, és meg kell nevezni az engedélyben előírt kockázatcsökkentő intézkedéseket.

A vetőmagszakma ezeknek részben már most is eleget tesz, és a megkövetelésük teljes összhangban van az irányelvben foglaltakkal.

A lucerna vetőmag továbbra is jó áron értékesíthető – csak nincs belőle legendó

A Takarmány Szekció 2011. január 12-i kibővített ülésének középpontjában ezúttal a lucerna vetőmag állt. Több szempontból is vizsgálták a növény kilátásait, lehetőségeit.

Ebben az évben az időjárás nem kímélte a lucerna vetőmag előállításokat. A VSZT kérésére a gazdák jelentős része csekély mennyiségű, vagy teljesen megsemmisült termésről számolt be. Ennek következtében néhány hónappal ezelőtt még biztos vetőmaghiányt jósoltak, azonban az időjárás viszonyosságai miatt kérdéses, hogy a gazdálkodók tavasszal telepítenek-e lucernát. A lucerna ugyanis a gyengébb területek növénye és e területek nagy része jelenleg víz alatt áll, vagy a talaj nagymértékben telített vízzel. Ennek következtében vélhetően nem lesz jelentős a vetőmagkereslet, a nyárvégi telepítésekre pedig a jelenleg álló lucernákból lehet magot fogni, így a készletek helyzete rendeződhet.

Az ülésen, a résztvevők nagy öröme részét vett a VM képviselője, *Sándorfy András* is. Részére összeállítottak egy listát, mely tartalmazza azon intézkedéseket, melyekkel ismét fel lehetne lendíteni a régen igen nagy presztízzsel rendelkező és jelentős anyagi bevételt hozó magyar lucerna vetőmag-előállítást. A listán szerepel többek között az AKG programban a kötelező fémzárolt vetőmaghasználat előírása, a vetőmag-minősítés és szemle hatósági díjak 50%-os visszaigényelhetőségének újraindítása, a speciális géppark korszerűsítésére kiírt pályázatok (vetőmagtisztító- és szalastakarmány betakarításra szolgáló, illetve pelletgyártó gépek), hosszú távon az állattenyésztés fellendítése, hogy legyen állat, ami elfogyasztja az első kaszálásból származó jelentős zöldtömeget.

A Zöldség Szekció továbbra is kiemelkedően aktív

A Zöldség Szekció profi frisspiaci vetőmag-forgalmazó cégei az előző év második felében tartottak ülést, melynek célja a keleti piacok méretének becslése volt. Az elmúlt években örömmel tapasztalták, hogy egyre növekszik a keleti országok zöldség vetőmag igénye, olyannyira, hogy érdemes megbecsülni ezen országok piaci méretét. A becslést terveik szerint minden évben aktualizálni fogják.

A megbeszélésen szóba került az illegális szaporításokat (hajtáscsúcs, F2) folytató termelők ügye, mely régóta napirenden van az üléseken. A résztvevők határoztak arról, hogy közös állásfoglalást készítenek, melyet különböző szaklapokban, illetve a cégek kommunikációjában jelentetnének meg. Az állásfoglalás felhívja a figyelmet arra, hogy a tevékenység illegális, a közös fellépés nyomán vélhetőleg a termelők felhagynak ezzel a tevékenységgel. Az állásfoglalást megtekinthetik újságunk e számában is „VSZT állásfoglalás az illegális zöldség vetőmag és szaporítóanyagok forgalmazásáról és felhasználásáról” címmel.

A Zöldség Szekció feldolgozóipari vetőmag-forgalmazó cégeinek ülésén megállapították, hogy a feldolgozóipari raktárak kiürültek, ezért arra számítanak, hogy jelentős kereslet lesz a vetőmagra. A készletek hirtelen megfogyatkozásának oka lehet a kifejezetten rossz termelési szezon. Az év rendkívül kedvezőtlen időjárása a vetőmag-előállításokat is megviselte, viszonylag sok minőségi probléma fordult elő. Az előzetes becslések alapján a rendelkezésre álló vetőmagkészletek valószínűleg éppen fedezni fogják a hazai keresletet.

A feldolgozóiparnak a magas takarmányárak miatt áremeléssel kell ösztönöznie a termelőket arra, hogy vállalják a rendkívül kockázatos és nagy hozzáértést igénylő feldolgozóipari zöldségnövények termesztését. A magyar feldolgozóipar rossz pozícióban van, pedig lehetne versenyképes is, a hazai feldolgozóipari létesítmények közül sok elavult. A magyar ipar fő problémája a hatékonyság hiánya, valamint az, hogy a szükséges korszerűsítésekre nem maradt fedezet, mert a kötelező környezetvédelmi beruházások jelentős összegeket emésztettek fel.

Örömmel konstatálták, hogy a tavalyi szezonban az utántermesztett vetőmag használata nem jelentett olyan nagy problémát, mint az azt megelőző években.

Az RAGT egy dinamikusan fejlődő cég

A francia tulajdonú RAGT Semences cégcsoport tavaly már a második leányvállalatát hozta létre Magyarországon. A 2006-ban alapított RAGT Vetőmag Kft. mellett, most már az RAGT Magyarország Kft. is azon dolgozik, hogy a kezdeti gyors, sikeres kelet-európai tevékenységet tovább folytassák. A két leányvállalat a jövőben párhuzamosan működik Magyarországon, az RAGT Vetőmag Kft. feladata továbbra is a magyar termelők részére történő értékesítés, míg az RAGT Magyarország Kft. kizárólagos feladata a vetőmagok megtermelése, feldolgozása, raktározása és Magyarország, illetve a környező országok ellátása. S hogy még jobb minőségben, színvonalon szolgálják ki a régió gazdáit, ennek érdekében Mórahalmon egy zöldmezős beruházásba kezdtek. A két leányvállalat vezetőjével – Kubina András (Magyarország Kft.) és Lonsták János (Vetőmag Kft.) – beszélgettünk.

Lonsták János, a Vetőmag Kft. értékesítés-vezetője a beszélgetés kezdetén jó tíz évvel megy vissza az időben, amikor felidézi az RAGT magyarországi történetét. Az ezredfordulón, tehát 2000-ben jelent meg az RAGT a hazai piacon, mégpedig a KWS-szel közös elhatározásban. Így jött létre a KWS-RAGT Kft., ahol aztán új csapatot szerveztek. A kft. feladata az volt, hogy a két cég termékeit – kukorica, napraforgó, őszi káposztarepce növénykultúrákat – a magyar piacon megismertessék, értékesítsék. Ezzel párhuzamosan egy tesztelési programot is végeztek, amely során a fajtákat előkészítették regisztrációra annak érdekében, hogy melyeket érdemes Magyarországon forgalomba hozni.

Kezdeti tapasztalatok

A közös munka egészen 2006 elejéig tartott, amikorra bebizonyosodott, hogy a kft. portfóliójában az RAGT termékek kiemelkedően jól szerepelnek. Az eladási sikereket látva az RAGT vezetői 2006 nyarán úgy döntöttek, hogy önállósodik a cég, és létrehozták az RAGT Vetőmag Kft.-t, amelynek vezetésével Lonsták Jánost bízták meg. A tisztesség és a jó kapcsolat megtartásával az RAGT a termelők által ismertebb és sikeresebb termékeiből a korábbi partner forgalmazásában hagyott több középérésű hibridet.

Ugyanakkor az új cég új portfólióval és két kollégával kezdte az életét, ezek egyike volt Lonsták János. A kezdet nem volt könnyű, mert a francia tulajdonosoknak szokatlan volt, hogy a magyar vetőmagpiac másként működik, mint

Lonsták János

mondjuk a lengyel. Addig, amíg Lengyelországban 4-5 kollégával is lehet dolgozni, mert ott a forgalmazók rendelkeznek szakemberhálózattal és keresik a piacot, forgalmazzák a termékeket, addig idehaza – egy-két kivételtől eltekintve – a fajtatulajdonosoknak kell a termelőkkel szoros kapcsolatot tartani, s meggyőzni őket a termék előnyeiről. A dealer csak ez után jelenik meg a képen, tehát az értékesítéshez nem elegendő 4-5 ember, ehhez csapat szükséges. Szerencsére egy év tapasztalat elegendő volt a francia tulajdonosoknak, hogy érzékellik a magyar piac sajátosságait, így megkezdődhetett a csapatépítés. Ma már 24-en dolgoznak a kft.-nél, aminek az is eredménye, hogy kukoricában, e rövid idő alatt már 3 százalékos piaci részesedés közelében vannak. Természetesen ehhez olyan hibridekre is szükségük volt, mint az Alexandra, a Poluxx, az Oxygen, vagy a 2010-es évben magának tekintélyt szerzett Phileaxx. Az

RAGT-nek mindössze két év kellett ahhoz, hogy a magyarországi DUO kukoricapiac vezetőjévé váljon, és a legszelebb választékkal szolgálja ki partnereit.

A másik meghatározó növényfaj, a napraforgó még jobb eredményt hozott, mivel az RAGT jó ütemben, míg a KITE Zrt. jó piaci érzékkel felismerte, hogy hiány van a magyar piacon CL HO (Magas olajsavtartalmú Clearfield hibridek) napraforgó hibridből. Jelenleg Magyarországon csak az RAGT rendelkezik kereskedelmi mennyiségű CL HO hibriddel, sőt immáron az Ollimi mellett a Mooglli is elérhető minden termelő számára. Ennek köszönhetően a piaci részesedésük egy év alatt 5 százalékra ugrott. A repce és a cirok ugyancsak fő növényük, s jelentős még a magas beltartalmi értékű fűforgalom is, amit a Sersia Farm Kft.-vel együttműködve végeznek. A repce nemesítése jelenleg fejlesztés alatt áll, pedig fajtarepcebén eddig is jól állt a francia cég (Franciaországban piacvezető is volt ebben a szegmensben). Két éve kezdtek hibrid nemesítésbe, s az InVivo – Serasem nemesítő céggel történt egyesülés következtében a hibrid fajtákban (lásd Bonanza) is egyre erősebbek. Ma már ütőképes a csapat, hangsúlyozza a cégvezető. A közeli cél az, hogy minden megvében legyen egy alkalmazottjuk, és ezt a munkát egy promóter csapat is támogatja. Így akár 40 főre is duzzadhat a létszám, ám ennyire szükség is van ahhoz, hogy a közép és hosszú távú céljuk is megvalósuljon. Ez pedig nem más, minthogy 12-15 százalékra növeljék a piaci részesedésüket. Az eddigi eredmények alapján a jövőbeli siker garantált...

A cégcsoportról

RAGT, Rouergue, Auvergne, Gévaudan, Tarnais. Ezek azok a valóságban is létező névadó megyék, ahonnan az RAGT származik. A vállalatot Aveyron-i gazdák alapították, a mai napig ők a fő részvényesek, így érthető, hogy az RAGT első sorban Európában tevékenykedik. Az RAGT nyílt hozzáállása tette lehetővé azt, hogy ma minden fontos mezőgazdasági területen jelen van Európában. A vállalat erős emberi értékeken alapuló gyökerekkel rendelkezik, elfogadva az ambiciózus, innovatív és versenyképes európai mezőgazdaság kihívásait.

Az RAGT Semences 18 leányvállalatának közel 100 értékesítője dolgozik együtt a mezőgazdasági termelőkkel és kereskedőkkel. 24 faj több mint 200 fajtáját jegyzik be minden évben, ezek közül csak a jelentősebbeket említve: kukorica, napraforgó, cirok, takarmányfüvek és hüvelyesek, durumbúza, búza, tritikálé, árpa, szójabab és repace. Az RAGT forgalmának több mint 14 százalékát fordítja a fajták fejlesztésére. Ennek érdekében Európa területén széleskörű erőforrás-állomány áll rendelkezésre: 280 nemesítő és szakember (80 mérnök és mérnök-doktor), 19 kutatóállomás szerte Európában, 63 szabadföldi kísérleti terület, 28 000 kísérleti parcella, 4 többfunkciós laboratórium: technológia, növénykór-tan (fitopatológia), biometria, s nem utolsósorban génállományt érintő partneri kapcsolatok.

A számok tükrében: RAGT-csoport: 1000 alkalmazott, 275,3 millió euros forgalom. Vetőmag tevékenység: a forgalom 140,7 millió Euro, 607 alkalmazott. A forgalom 14 százaléka kutatásra fordítódik. 149 kutatási terület, 24 nemesített faj, 37 kutatási program, 18 kereskedelmi leányvállalat.

Nagy hangsúly a nemesítésen

Miután az anyacég mindig is nagy gondot fordított a nemesítésre, fejlesztésre (14%), ezért nem véletlen, hogy a három legfontosabb menedzsere maga is nemesítő szakember. A cégvezető úgy is fogalmaz, hogy a nemesítés külön üzletágként kezelendő, melyet egy önállóan

működő, R2n nevű leányvállalatba szerveztek ki. Az alakulást követő második évtől már Magyarországon is belefogtak a nemesítésbe, ezért 2008-tól, mezőfalvai központtal és két kollégával az egész országra kiterjedő munka kezdődött. A kukorica növényfajról van szó, mert a napraforgó nemesítés jelenleg Ukrajnában zajlik. Ebből adódóan az RAGT portfóliója igen erős, és mondhatni folyamatosan bővül a palettájuk újabb és újabb hibridekkel. Az MgSzH-nál évente 4-6 új hibrid kerül regisztrációs vizsgálatra, és ebből szinte minden évben van 1-2, amely éréscsoportja legjobbjává lesz. Nem véletlen, hogy évről-évre aratják a piaci sikereket, s a kukorica poszt-regisztrációs kísérletben rendre jól, többnyire az első helyek egyikén szerepelnek. Ezt a kísérletet a vezető fontosnak tartja, egyrészt marketing szempontból, másrészt szakmai megfontolásból. A nemesítés egyik legnagyobb nehézségét Lonsták János abban látja, hogy a 300-as hibridek csúcsra nemesített hibridek. S ha ez így van, akkor 1-2 tulajdonságban igen jók, de vannak még érzékeny pontjaik, melyek miatt évjárat reakciójuk szinte kiszámíthatatlan. A genetikai háttér is fontos, akinek van pénze csatlakozni az európai génbázis-hoz, az versenyképesebb. Már pedig az RAGT itt „törzsvendégnek” számít. A cégvezető a 400-as hibrideket kevésbé érzékeny, rugalmasabb, stabilabb fajtáknak tartja, mint a 300-asokat. A klímaváltozás – amennyiben ténylegesen létezik – hívta életre az első sorban a szárazság tűrésre kifejlesztett hibridek iránti igényt, ugyanakkor ezek a hibridek az elmúlt év csapadékosabb időjárásában gyengébben szerepeltek, mint a terméspotenciálra „kihegyezett” hibridek. Véleménye szerint a genetikai tűrőképesség fokozása mellett az agrotechnikának is igazodnia kell a megváltozott viszonyokhoz. Ehhez viszont termelői oldalón is felkészült, tapasztalt szakemberekre van szükség, mert a vetőmag önmagában csak a lehetőséget teremti meg a nehézségek kivédéséhez.

Kubina András az RAGT Magyarország Kft. közép-kelet-európai termelési menedzsere. Meglepő volt, hogy a beszélgetés másnapján már Chilébe repült, ahol az RAGT Semences téli vetőmag-előállítását szemlélte. Magyarán a télből ment a nyárba annak érdekében, hogy a Chilében megtermelt bázismagot – kukorica és napraforgó bázismag-ról van szó – tavasszal Európában el tudják vetni. Úgy tűnik, hogy a chilei bázismag kiváló alapanyagot biztosít a kukorica és a napraforgó vetőmag előál-

Kubina András

lításához. Ezeket a hibrideket kifejezetten az európai éghajlati, időjárási körülményekhez fejlesztették ki, viszont a bázismagot azért termesztik Dél-Amerikában, mert ott most nyár van, jelentette ki a menedzser. Az RAGT több közép-kelet-európai országban is – Ausztria, Szlovákia, Románia, Szerbia és Magyarország – termeltet kukorica és napraforgó vetőmagot, amelyért Kubina András a felelős. Harmadik fontos növényként a repace említhető. Az InVivo-Serasem egyesüléssel a repcenemesítés előtt is megnyílt a cég ajtaja, bár közismert, hogy a repace vetőmagban is nagy a piaci verseny.

Zöldmezős beruházás

Az RAGT tulajdonosai jó üzletet látnak a magyarországi vetőmag-termeltetésben, értékesítésben. Elsősorban azért, mert hazánk több szempontból is ideális helyszín: kiválóak a környezeti adottságok, adott a vetőmag-előállításához szükséges magas szintű szakértelem és kellő tapasztalat, s nem utolsósorban a logisztikai helyzet is kiváló. Mindezek alapján döntöttek egy zöldmezős beruházás megvalósításáról, amelyet két ütemben valósítanak meg a mórashalmi ipari parkban. A helyszín kiválasztásánál fontos szempont volt, hogy közel legyen a vasúti, a közúti és a vízi szállítási lehetőség. S az is Mórashalom mellett szólt, hogy közel van Románia, Szerbia, Bulgária, Ukrajna. Innen látják majd el 2012 őszétől a környező országokat jó minőségű vetőmaggal. A második ütem megvalósításával összesen hatvan állandó és negyven ideiglenes (szезonális) alkalmazottnak lesz új munkahelye. Az új beruházással az is eldőlt, hogy Magyarországra koncentrálódik a vetőmag-előállítás, innen terítik szét a termékeket a régióban. Jó hírként mondhatjuk, hogy az egész építkezést Kubina András felügyeli.

A jövőt tehát megalapozták az RAGT hazai leányvállalatainál...

H. Gy.

Vetőmag válogatás – sorting – infravörös technikával

A '80-as és '90-es évek folyamán kifejlődtek azok az optikai és számítástechnikai hardware elemek, továbbá modern kemometriai és matematikai – számítástechnikai alapokon nyugvó kalibrációs módszerek, amelyek segítségével a nedves kémiai analitikai eredmények megbízhatósága a NIR technikával elérhető vagy megközelíthető. A fent említett alkalmazási területeken a nyersanyagok minősítése, a végtermékek minősége és az élelmiszerbiztonság iránt hallatlanul megnövekedett igény, az éles versenyhelyzet és a profitábilis termelés kikövetelte a gyorsvizsgálati módszerek széles körű alkalmazását. Napjainkban az infravörös spektroszkópia nem csak gyorsvizsgálati elemzésekre, hanem ipari méretekben az adott technológiába építve termelési eszközként is használható. Erre példa az alábbiakban ismertetett vetőmagüzemi alkalmazás.

A vetőmag-feldolgozás célja a betakarított termésemből homogén, azonos biológiai értékű – így meghatározott csírázási és tisztasági fokú, adott nedvességtartalmú, beltartalmú és egészségi állapotú – vetőmaghalmaz előállítása.

A vetőmag-feldolgozást a vetőmag-előállítás egyik legfontosabb részének kell tekinteni, ugyanis a betakarított szemtermés még nem alkalmas közvetlenül vetőmagnak. A megtermelt „nyersáru” tartalmazhat gyommagvakat, faj- és fajtaidegen kultúrmagvakat, sérült, törött, fejletlen szemeket, valamint szerves és ásványi eredetű szennyeződések.

A vetőmag-feldolgozásnál kétségtelenül a legfontosabb művelet a tisztítás, ugyanakkor a vetőmag-feldolgozás fogalmába beletartozik minden egyéb olyan művelet is, ami a vetőmag értékét növeli, úgymint az osztályozás, csávázás, fémzárolás csomagolás, stb.

A tisztítási feladatok elvégzésére számtalan technológiai megoldás született, kezdve a triőrökkel, melyek méret szerinti válogatást tesznek lehetővé, egészen a vibrációs asztalokig (fajsúly alapján történő válogatás), vagy a nagysebességű – nagyfelbontású kamerákkal felszerelt optikai válogatókig (szín alapján válogatás). Ezekkel szemben támasztott követelmények között meg kell említeni – természetesen a megfelelő kapacitás mellett – a válogatás eredményességét. Csak azok a szemek kerüljenek leválogatásra, melyek nem felelnek meg a kívánalmaknak, sérültek, fertőzöttek, különösen fontos ez nagy értékű alapanyagok esetében. A válogatás

eredményeképpen olyan tétel alakul ki, amely megfelel a szigorú vetőmag-minősítési előírásoknak.

Ezen elveket figyelembe véve alkalmazza a svéd BoMill cég TriQ és IQ elnevezésű termékeiben a gabona- és élelmiszeriparban már régóta bevált NIR technikát a válogatás alapjául.

A készülékben a szemek egyesével helyezkednek el az úgynevezett szingulátorban és a készülék infravörös detektorai is egyesével, vagyis szemenként vizsgálják át a halmazt. Az infravörös NIR technika előnye, hogy gyorsan, roncsolásmentesen képes képet alkotni a halmazban szereplő szemek beltartalmi állapotáról, ezáltal minőségi, és a megfelelő kalibrációkat használva, mennyiségi meghatározást tesz lehetővé.

Ezen eredmények alapján a nagysebességű processzorok által vezérelt szelepek – ejektorok, a NIR spektrumok eloszlásával, kivittől függően 3–6 frakcióba tudják az adott halmazt szét-

válogatni. Mivel a készülék a szemek infravörös spektrum-eloszlását veszi figyelembe, könnyebben meghatározható a célérték (pl. fehérjetartalom), mely alapján a válogatást, osztályozást el szeretnénk végezni. Figyelembe véve, hogy a legalacsonyabb fehérjetartalmú szemek a leggyakrabban fertőzöttek toxinokkal, vagy a fajtaidegen magok elve eltérő infravörös spektrummal rendelkeznek, lehetőség van leválogatásukra, akár csak a léha, sérült szemeknek. Mivel a detektorok érzékelési tartománya felöleli a látható tartományt is, ezért lehetőség van akár szín alapján történő válogatásra is.

Az infravörös spektrum egyéb tartományai alapján lehetőségünk van az alkalmazások kiterjesztésére. Vetőmagoknál elengedhetetlen a megfelelő csírázóképeség. A válogatás eredményeképpen olyan homogén, egységes halmaz jön létre, mely az eredményesebb csírázásnak köszönhetően akár 5–10%-os hozamnövekedést is képes produkál-

Csírázóképeség
Őszi búza válogatása üvegesség alapján

	TKW	72 óra csírázás	192 óra csírázás	Üvegesség	Hozam
Válogatás nélkül	42	84%	88%	80%	-
Frakció 1	35,6	-	-	51%	1,3%
2	40,1	86%	88%	56%	7,3%
3	42,5	83,5%	87%	63%	25,7%
4	44,1	91,5%	95,5%	81%	48,2%
5	43,1	91%	92,5%	90%	17,5%

ni. A következő táblázatban az üvegeségük alapján szétválogatott magok frakcióinak csírázóképeség-vizsgálata látható egy viszonylag alacsony (84–88%) csírázóképeségű halmazból.

Látható, hogy a 4. és 5. frakció tekintetében egy átlagos tulajdonságú halmaz 65,7%-a (hozam oszlop) csírázóképeség tekintetében a 91–95,5% tartományba esik (72 és 192 órás csírázási kísérlet). Ezen halmaz szétválogatása azonban más technikai háttér alkalmazásával nem lehetséges, hiszen az ezermag-tömeg (TKW oszlop) nem változott szignifikánsan a válogatás során.

Az infravörös spektrumok alapján történő válogatás további felhasználási területei: kalászosok és vetőmagjaik esetében egységes, homogén, tiszta, megfelelő csírázóképeségű halmazok létrehozása, továbbá leminősített tételek „feljavítása” a megfelelő, jó minőségű szemek kiválogatásával. Ezek alapján gyakorlati tapasztalatok vannak egy-egy halmaz újra-szegregálására, akár sörárpa elkülönítésére takarmányozási célra szánt tételekből, akár füzárium fertőzött tételek tisztítására, vagy búzátételek fehérjetartalom alapján történő elkülönítésére, ún. céliszitek gyártására. Az itt említett alkalmazások az SW Seed, Syngenta és az Ag Canada üzemeiben történtek.

Hajas Attila – Nógrádi Sándor

Emlékezés Dr. Hadnagy Árpádra (1928–2010)

Múlt év novemberében szomorúan értesülhettünk arról, hogy *Dr. Hadnagy Árpád* aranydiplomás kert- és szőlőgazda megköszönve földi létét, megtért Alkotójához.

Hadnagy Árpád 1928-ban született. 1953-ban a Kertészeti Egyetemen szerzett kertészmérnöki oklevelet. A kertészeti szakma kezdeti éveiben az egyetem soroksári Kísérleti Állomásán telepvezető, kutató. 1958–72 között Budapesten az Országos Vetőmagfelügyelőség vetőmagvizsgálati főosztály-vezetője, majd 1972-től a Vetőmag Vállalatnál előbb termelési igazgatóhelyettes, majd 1982 és 1991 között kutatás-fejlesztési igazgató volt. 1980-ban írta meg kandidátusi értekezését: *A zöldségvetőmag-termesztés technológiájának fejlesztése* címmel. A vetőmagszakmában eltöltött több évtized alatt vizsgálta a zöldségnövény nemesítést, fajtafenntartást, a vetőmagvak értékmérő tulajdonságait. Újítását, a szelepes papírsákok és töltőt 12 hibridüzem vezette be, valamint kidolgozta a vetőmag csíragörző tárolásának és drázsírozásának

hazai alkalmazását. A Labor Műszeripari Művek gabona- és vetőmagvizsgáló laboratóriumi műszeresláda fejlesztő szakértője volt.

Publikációi felsőoktatási jegyzetekben, hazai és külföldi kiadványokban szerepelnek. Társ szerzője (Tuza Sándorral) a *Téli zöldségek* c. szakkönyv első kiadásának (1984).

Munkásságát 1990-ben a Magyar Köztársaság Csillagrendje kitüntetéssel ismerték el.

78 éves koráig a Tartalékgazdálkodási Közhasznú Társaság szakértőjeként a gabona- és a vetőmagtárolásban segítette munkánkat. Szakmai tapasztalata, lelkiismeretessége, segítőkész, barátságos lelkülete tovább él bennünk.

Nyugodjék Békében!

Lelkes Zoltán

Korai búcsú Lövei Istvántól (1960–2011)

Bár tudtuk, mégis az utolsó pillanatig reménykedtünk, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Mezőgazdasági Kutatóintézet, illetve az Elitmag Kft. – az ország minden szegletében jól ismert, elismert, tisztelt és szeretett – munkatársa, *Lövei István* felül tud kerekedni a súlyos kóron, mely közel két évvel ezelőtt, a sors kegyetlen fintoraként éppen a vágyva várt fiúk, *Dániel* és *Vilmos* megszületése után támadta meg kikezdetlenül velt egészségét.

Lövei István 1960. június 29-én született Hevesen. Középiskolai tanulmányait a Budapesti Vörösmarty Gimnáziumban végezte, majd a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen folytatta, ahol már harmadéves korától tudományos diákköri munkát végzett a Növénytermesztési Tanszéken. TDK dolgozatával 1982-ben III. helyezést ért el az országos konferencián, és különdíjat kapott Moszkvában. Diplomadolgozatát „Az intenzív őszi búza termesztés művelőutas komplex tech-

nológiájának kialakítása és vizsgálata” címmel írta és védte meg 1984-ben. Az év szeptember 1-jétől állt munkába az MTA Mezőgazdasági Kutatóintézet Búzakutatói Főosztályának agrotechnikai csoportjában. Kezdetben tudományos gyakornokként, majd 1989 szeptemberétől tudományos munkatársként tevékenykedett. Angol nyelvtudásának és szakmai tapasztalatainak gyarapítása érdekében 1992–1993-ban egy évet az USA-ban töltött.

A vetőmagtermesztés és a vetőmagforgalmazás feladatainak ellátására létesült Elitmag Kft. munkáját kezdetektől fogva aktívan támogatta, 1995 áprilisától pedig a Búza Szaktanácsadási Osztály vezetője lett. Agilitásával, szakmaszeretettel, emberi kapcsolatrendszerevel a honi gabona vertikum jobbításán és a martonvásári kalászos gabonafajták elterjesztésén fáradozott. Nem volt olyan gabonás rendezvény, bemutató, kiállítás vagy szemle, melyen ne igyekezett volna aktívan részt venni.

Üzleti partnerei nagyra becsülték elhivatottságát, segítőkészségét és szakmai hozzáértését. Az Ő lelkesedése és fáradhatatlan munkálkodása is jelentősen hozzájárult a korszerű martonvásári gabonafajták megismertetéséhez, elterjesztéséhez és sikeres termesztéséhez.

Bennünk, hátramaradottakban távozása nagy űrt hagyott, de életével, tetteivel, alkotásaival olyan emléket is, mely kötelez, s melyet elfelejteni nem lehet és nem is szabad.

MTA Mezőgazdasági Kutatóintézet

Érdekessegek a nagyvilágból

Afganisztánban elfogadták a Vetőmag Törvényt

A Törvény hatálya alá tartoznak a mezőgazdasági vetőmagok, valamint a vegetatív szaporítóanyagok, szabályozza a vetőmag-előállítás, -forgalmazást és -kereskedelmet (import, export), valamint a vetőmaggal kapcsolatos kutatási tevékenységet. A Törvény kialakításában az afgán Mezőgazdasági Minisztérium éveken keresztül együtt dolgozott a FAO-val (az EU pénzügyi támogatása mellett), valamint a Törvény végleges kialakítását széleskörű egyeztetés előzte meg a szektor szereplőivel, illetve nemzetközi szakértőkkel.

A Törvény kihirdetését üdvözltek a vetőmagszektor szereplői, illetve a gazdálkodók is, mert azt remélik, hogy szervezettséget és pozitív változásokat hoz a vetőmagiparba, mely ezáltal vonzóvá válik a külföldi befektetők számára is, ami magával hozná a modern technológiák alkalmazását. A Törvény a rendkívül fontos hivatali háttérrel is megeremti a Nemzeti Vetőmag Igazgatóság, a független Vetőmag Minősítő Intézet és a Fajtaminősítő Tanács megalapításával. A Törvény remélhetőleg elősegíti a magánszektor gyors megerősödését, az aktív nemzeti vetőmag szövetség létrejöttét, a nemzetközi standardeken nyugvó minőség-ellenőrzés megvalósulását. Ezen eszközök segítségével Afganisztán vetőmagipara pozitív irányba indulhat el, a fejlődés formális kereteit pedig a jövőben a Vetőmag Törvény biztosítja.

Forrás: FAO sajtóanyag

A fordítás a Seed Info 2011. januári száma alapján készült.

A magánszektor vetőmag szövetségét alapít Pakisztánban

A pakisztáni Kormány 1994-ben emelte a vetőmag üzletágot ipari besorolásúvá, azóta vetőmagiparként működik. Ez a nemzeti rendelkezés lehetőséget nyújtott a magánszektorra arra, hogy csatlakozzon a vetőmag üzletághoz és segítse a nemzeti fejlődést. Azáltal, hogy a kormány deklarálta a vetőmagipart, a magán vetőmagos cégek lendületet kaptak és mára, másfél évtizeddel később már 665 vetőmagos cég tevékenykedik az országban, mindenféle méretben a nemzetközi cégektől a

nagy, közepes és kis méretű hazai vállalatokig. A vetőmagos cégek nagy száma ellenére azonban még nem jött létre a vetőmagszakma nemzeti és regionális szintű képviselője. Az érintettek kiterjedt tárgyalások után hozták létre a Pakisztáni Vetőmag Szövetséget (Seed Association of Pakistan – SAP) az ország vetőmag szektorának támogatására és a vetőmag-kereskedelem előmozdítására.

A szektor szereplőiben természetesen már régóta megfogalmazódott egy nemzeti szövetség szükségessége, azonban az első egyeztetésekre csupán 2008-ban került sor, míg a Szövetség alakuló ülése 2009-ben volt. Ebben az évben még csupán az Elnökség állt fel, a végleges szerkezet csak 2010-re alakult ki.

Bár a Szövetség még csak nemrég érte el végleges formáját, máris aktívan részt vesz a törvényalkotási munkában. A Szövetség céljai között szerepel a vetőmagipar, illetve ezáltal az egész pakisztáni mezőgazdaság fejlesztése. Szereplőinek csatlakozni a nemzetközi szervezetekhez (pl.: ISTA) és mindent megtesznek azért, hogy Pakisztán felkerüljön a Világ vetőmagos térképére.

Forrás: The Seed News, Islamabad, Pakistan

A fordítás a Seed Info 2011. januári száma alapján készült.

Az ESA Főtitkárának köszöntője az EESNET ESA-ba történt integrációja kapcsán

2010. november 22-én az EESNET azonnali hatállyal, végleges döntést hozott az Európai Vetőmag Szövetségbe (ESA) történő teljes integrációról. Ezzel a lépéssel az ESA a teljes európai vetőmag szektor egyedüli képviselőjévé lépett elő.

Az EESNET-et 1999-ben alapították a közép- és kelet-európai országok nemzeti szövetségei, a Szövetséghez csatlakoztak a balkáni országok, Ukrajna, Törökország és egyéb országok is. Az EESNET egyik fő célja az volt, hogy a tagországok vetőmag szektorát felkészítse az EU csatlakozásra, illetve az érvényes vetőmaggal kapcsolatos jogszabályok és szabályzatok, valamint a számos nemzetközi előírás és egyezmény átvételére. Ennek érdekében az

éves találkozókra ehhez kapcsolódó témákról tartottak előadásokat az UPOV, az OECD, az ISF és nem utolsósorban az ESA képviselői.

Az évek során számos EESNET tagország teljes jogú ESA tag lett. A 2009-es ESA Alapszabály módosítást követően azok az országok is megtették ezt a fontos lépést, melyek még nem tagjai az EU-nak, így korábban csak „megfigyelő tagok” lehettek. Ezáltal az aktív EESNET tagok döntő többsége csatlakozott az ESA-hoz 2009 végén, vagy 2010 folyamán.

Ennek logikus következményeként megindultak az egyeztetések, melyek eredménye lett a javaslat, hogy az EESNET integrálódjon az ESA-ba, ezzel elkerülhető a dupla munkavégzés és a rendelkezésre álló forrásokat koncentráltan tudják felhasználni, ezáltal biztosítva a hatékonyságot, főként abban a tekintetben, hogy az EESNET nem rendelkezett teljes munkaidős irodával és személyzettel. Májusban, Pozsonyban került sor egy megbeszélésre, melyet a következő hónapokban további egyeztetések követtek, melyek eredményeként novemberben az ESA és az EESNET képviselői találkoztak Prágában, és formálisan is véglegesítették az EESNET feloszlását, valamint annak teljes körű integrációját a közös szervezetbe, az ESA-ba.

Ez rendkívül fontos lépés, valódi mérföldkő Szövetségünk életében!

Az ESA ezáltal az európai vetőmagipar egyedüli hangja lett. Mindig is ez volt és továbbra is ez marad a fő célunk. Ez a lépés segíthet minket abban, hogy még hatékonyabban juttassuk el állásfoglalásainkat valamennyi európai országhoz.

Ugyanakkor kihívás is számunkra. A vélemények változatossága, a gyakorlati piaci szituációk, a fennálló jogszabályok átvétele, mind olyan tényezők, melyekre a tagoknak és a Titkárságnak kiemelten kell figyelniük, annak érdekében, hogy az ESA álláspontjait a jövőben is a tagság véleményének és igényeinek teljes körű figyelembevételével alkothassa meg. Például az EESNET integráció előkészítése során felmerült már néhány speciális kérdés a zöldség-növények DUS vizsgálatával kapcsolatosan, melynek következményei néhány tagunk számára nem voltak egy-

értelműek. Az adott esetre vannak gyakorlati és logikus magyarázatok, azonban jól rámutatott az egyeztetés és a kommunikáció szükségességére annak érdekében, hogy minden ESA tag elégedett legyen az eljárások nyilvánosságával és egyértelműségével. Ez nem azt jelenti, hogy mindig és minden kérdésben lesz egységes álláspontunk, azonban biztosítanunk kell mindenki számára, hogy megértjük a különbségek okait, valamint azt, hogy az egyéni vélemények következményeit is figyelembe vesszük. A konkrétan említett esetben az ESA-EESNET találkozó keretén belül szerveztünk egy speciális ülést, ezzel is jelezve, hogy a kérdésben érintett ESA munkacsoport behatóan foglalkozik a problémával.

Az ESA-EESNET ülés résztvevői egyetértettek abban, hogy kitéüntetett figyelemben kell részesíteni az egyeztetési eljárásokat, különösen azon országok esetében, ahonnan cégek közvetlenül nem tagjai a szervezetnek. A Titkárság ebben az esetben kiemelt figyelmet fog fordítani az egyeztetésre és tájékoztatásra, azonban szükség van arra is, hogy a közép- és kelet-európai országok nemzeti szövetségei mindent megtegyenek az információk terjesztéséért, illetve azokat az érintett csoportokkal tárgyalják meg, és a következtetésekről tájékoztassák a felelős ESA szervezetet.

Megállapodás született arról is, hogy 2011 elején folytatódnak a szekció szintű egyeztetések arról a lehetőségről, hogy az ESA szekció (vagy munkacsoport) üléseit Brüsszelen kívül, meghívás alapján közép- és kelet-európai országokban tartsák. Ez a rendszer, a jövőbeni kétéves ESA Közgyűlési rendszerrel együtt (az első Brüsszelen kívüli ülést 2011 októberében Budapesten tartják) segítheti az együttműködést az ESA tagok és a közép- és kelet-európai országok között.

Ezúton szeretném megköszönni Ludek Krehlik és Svetlana Balesevic-Tubic munkáját, akik az elmúlt 10 évben vezették az EESNET-et és segítettek a tagországok felkészülését az EU csatlakozásra. A vetőmag szövetségek és cégek teljes integrációja az ESA neve alatt nem veszteség az EESNET és nem is nyereség az ESA számára, hanem az siker minden tagunk számára, hiszen létrejött az európai országok közös érdekvédelmének hatékony szervezete. Meggyőződésem, hogy tagjaink segítségével sikeresek leszünk.

Garlich von Essen

ESA Főtitkár

Forrás: ESA Hírlevél 2010. november

Spontán GM a természetben: géntranszfer kórokozó, nem pedig beporzás útján

A genetikai módosítás ellen szóló érvek egyike, hogy természetellenes, mivel a természetben nem fordul elő, hogy különböző fajok génjei keverednek. A svéd Lund Egyetem tanulmánya azonban bemutatja, hogy genetikai módosítás a természetben, vad fajok között is előfordulhat. „Evolúciós genetikai munkacsoportunk régóta gyanította, hogy létezik ilyen, azonban kollégáim most DNS vizsgálatokkal bizonyították, hogy valójában mi történt” – mondta *Prof. Bengt O. Bengtsson*, az Egyetem Biológiai Ösztályának vezetője.

A kutatócsoport felfedezte, hogy a PGIC enzim egy génje átvándorolt a juhcsenkeszbe (*Festuca ovina*) egy réti fűfajból, valószínűleg, a szaporodási szempontból távoli mocsári perjéből (*Poa palustris*). A DNS elemzés kimutatta, hogy a kromoszómának csupán egy kis része transzferált. Ez az első bizonyított eset, hogy egy ismert funkciójú gén egy magasabb szintű növény sejtmagjából átvándorol egy másikéba. A Professzor elmondta: „Sajnos azt nem tudjuk, hogy pontosan hogyan sikerült a gének az érintett fajok között vándorolnia, ami nem is meglepő, hiszen ez vélhetően 700 000 évvel ezelőtt történt. A legvalószínűbb magyarázat az, hogy a gént egy parazita, vagy egy kórokozó közvetítette, például egy vírus, esetleg egy szívogató kártevő segítségével.”

Forrás: Seed Today 2010/IV.

Az eredeti publikáció a PLoS ONE 2010. októberi számában jelent meg.

A Gates Alapítvány figyelmének középpontjában a vetőmag

A világ legszegényebb gazdálkodóinak leginkább aszálytűró növényekre van szükségük.

A Gates Alapítvány beruházásait a vetőmag irányába fókuszálja, ezzel segítve a kis gazdálkodókat a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodásban. Az alapítvány már 1,5 milliárd dollárt adományozott a fejlődő országok mezőgazdaságára, *Jeff Raikes*, az alapítvány igazgatója az alábbiakat nyilatkozta: „Adományaink nagy részével a konvencionális nemesítést támogatjuk, azonban bizonyos esetekben biotechnológiai eljárásokat is bevezetünk a támogatott körbe, mert hisszük, hogy ezek eredményeivel a gazdálkodók hatékonyabban tudják felvenni a harcot az aszályllyal, árvizekkel, betegségekkel és kártevőkkel

szemben, mintha csak a konvencionális nemesítés vívmányait alkalmaznák.”

Az alapítvány több fronton dolgozik annak érdekében, hogy beazonosítsa azokat a problémákat, melyekkel a fejlődő országok a klímaváltozás következtében szembesülnek. *Raikes* úr elmondása szerint: „Évek óta tudjuk, hogy a gazdálkodóknak keményebb időjárási körülményekkel kell felvenniük a harcot, azonban most tisztábban látjuk a változások mértékét és területeit. Azokon a területeken élnek a legszegényebb gazdálkodók, amelyek a legzordabb időjárási körülményeknek (változó hőmérséklet, változó mennyiségű csapadék, aszály, árvíz) lesznek kitéve. Az ő túlélésük a klímaváltozáshoz való alkalmazkodóképességükön fog múlni”.

A Gates Alapítvány szerint a Szub-Saharai Afrikában a mezőgazdaság adja a munkahelyek 2/3-át, a teljes gazdasági eredménynek pedig 1/3-át. Dél-Ázsiában a vidéki szegénységi ráta meghaladja a 40%-ot.

Raikes úr elmondása szerint a kártevőknek, betegségeknek és aszálynak ellenálló növényfajták kifejlesztése létfontosságú, azonban a klímaváltozás a Gates Alapítvány figyelmét egyetlen gyakorlati kérdésre irányította, mégpedig a vízhiányra.

„A kínai folyók kiszáradnak, az indiai talajvízszint gyorsan csökken. A globális víz igény azonban 50 éven belül megduplázódhat. Drasztikus változások nélkül azokon a területeken, ahol a legszegényebb gazdálkodók élnek, a víz igény meg fogja haladni a rendelkezésre álló készleteket.”

Forrás: Seed Today 2010/IV.

**Összeállította:
Apostol Emília**

Az EU Közös Fajtakatalógusának változása

Megjelent a Szántóföldi növények 29. teljes kiadása, valamint a Zöldségnövények 29. kiadásának I. kiegészítése. A listák elérhetők a VSZT honlapjáról.

(www.vszth.hu)

On-Line lekérdezhető fémszám, címkesorszám

A hamisított vetőmag kampány részeként az MgSzH oldalán elérhető adatbázis a fémszám, címkesorszám, és a címke dátuma alapján megmutatja a kérdéses tétel faj-fajta adatait és a Vigorral kiállított okmányait. A program az OMMI és MgSzH által címkézett tételeket tartalmazza 2004. július 1-től folyamatosan, a kiadott ISTA bizonyítványokat 2010. augusztus 20-tól, belföldi okmányt még nem tartalmaz, feltöltése folyamatos. A nem Magyarországon minősített tételek adatait a rendszer nem tárolja.

(vigor.mgsh.gov.hu:8080/VigorServerUly/okmany.html)

Tájékoztató a fémszámrendszerének módosításáról

A nemzetközi gyakorlathoz igazodva a fémszám (Reference no., Lot reference number) a jövőben nem tartalmaz információt a vetőmagtétel termelési évére, a fémszám betű és számsorozata az évszámra utaló résznél a fémszám évét jelöli.

ISF World Seed Konferencia

A Nemzetközi Vetőmag Szövetség (ISF) az idén Észak-Írország fővárosában, Belfastban rendezi meg éves konferenciáját 2011. május 30. és június 1. között. Az év legnagyobb vetőmagos rendezvényére várhatóan közel

1500 szakember látogat majd el. A rendezvényen csak olyan hazai cégek vehetnek részt, akik VSZT tagsággal rendelkeznek. A regisztrációkor fel kell tüntetni a VSZT angol nyelvű megnevezését: Hungarian Seed Association. Kérjük, hogy a regisztrációt jelezze titkárságunk felé is.

A további részletekért és regisztrációért látogassa meg az esemény honlapját: (www.worldseed2011.com)

Megújult a Zöldség-Gyümölcs Piac és Technológia szakmai lap

A 13. éve sikerrel publikált Zöldség-Gyümölcs Piac és Technológia szakmai lapot egy éve megújulva, kibővített tartalommal jelenteti meg a zöldség-gyümölcs ágazat szakmaközi szervezete, a FruítVéB.

A Fajtaoltalmi Nonprofit Kft. közleménye

A Vidékfejlesztési Értesítő 2010/11. számában található a Fajtaoltalmi Nonprofit Kft. közleménye, melyben közzétette az általa képviselt tavaszi vetésű fajták 1 hektárra eső jogdíj kiszámításához szükséges vetőmagnyereményiséget és tömegességre vetített licenccij-mértéket, mely honlapunk Aktualitások menüpontja alatt is megtalálható.

(www.vszth.hu)

Beszámoló a Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottság 2009. évi tevékenységéről

A Vidékfejlesztési Értesítő 6. számának 498. oldalán található a Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottság 2009. évi tevékenységéről szóló beszámoló.

(www.vvm.gov.hu)

43/2010. (XII. 20.) VM rendelet

A növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezéséről, valamint a növényvédő szerek csomagolásáról, jelöléséről, tárolásáról és szállításáról szóló 89/2004. (V. 15.) FVM rendelet, valamint a növényi és állati eredetű élelmiszerekben és takarmányokban, illetve azok felületén található megengedett növényvédőszer-maradékok határértékéről, valamint ezek hatósági ellenőrzéséről szóló 66/2010. (V. 12.) FVM rendelet módosításáról.

A módosítás érinti a vetőmagszektort, hiszen négy inszekticid csávázószer és az azokkal csávázott vetőmag használatát szabályozza.

A rendelet az EU irányelvekben foglalt korlátozásoknál szigorúbb előírást nem tartalmaz. Lásd bővebben VSZT szervezeti hírek rovatban.

(www.vvm.gov.hu)

1238/2010. (XI. 16.) Korm. határozat

Az Agrár Forgóeszköz Vis Maior Hítelprogramról

(www.vvm.gov.hu)

2010. évi CXLIV. törvény

Az agrárkamrai rendszer új szervezeti és működési feltételei kialakításának elősegítésével összefüggő egyes kérdésekről

(www.vvm.gov.hu)

287/2010. (XII. 16.) Kormány rendelet

A Hamisítás Elleni Nemzeti Testületről

327/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet

A Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalról

(www.vvm.gov.hu)

VETŐMAG SZÖVETSÉG SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS LAPJA

Elérhetőség: dr. Ruthner Szabolcs ügyvezető igazgató

1113 Bp. Ábel Jenő u. 4/b • Tel. 06-1-332-5755, Fax: 06-1-302-6507 • E-mail: vszt@vszt.hu • Honlap: www.vszth.hu

Felelős szerkesztő: Hajtun György

Szerkesztő Bizottság: Dr. Balikó Sándor /elnök/ (Bóly Zrt) • Bíró János (Syngenta Seeds) • Blum Zoltán (Saaten Union) Pavelka Árpád (ZKI) • Virágné Pintér Gabriella (Gabonakutató)

Kiadja: A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács

Felelős kiadó: VSZT ügyvezető igazgatója